II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 13 juli 1983

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag
(zaak nr. IV/30.174 — VIMPOLTU)

(Slechts de tekst in de Nederlandse taal is authentiek)

(83/361/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, Eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het EEG-Verdrag (1), laatstelijk gewijzigd bij de Toetredingsakte van Griekenland, en met name op artikel 3, lid 1, en artikel 6,

Gezien de op 11 september 1980 door de Vereniging van importeurs van en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines „VIMPOLTU", hierna „Vimpoltu" te noemen, overeenkomstig artikel 4 van Verordening nr. 17 bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen gedane aanmelding van haar op 27 mei 1980 genomen besluit, hierna „Vimpoltu-besluit" te noemen,

Gezien het eveneens op 11 september 1980 door Vimpoltu voor het Vimpoltu-besluit bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen ingediende verzoek om een negatieve verklaring als bedoeld in artikel 2 van Verordening nr. 17, alsmede het, uitsluitend subsidiair, ter zake van dit besluit gedane verzoek om een ontheffingsverklaring, als bedoeld in artikel 85, lid 3, van het EEG-Verdrag,

Gezien het besluit van de Commissie van 1 juli 1982 om in deze zaak nr. IV/30.174 de procedure in te leiden,

Na de betrokken ondernemingen overeenkomstig artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 in samenhang met Verordening nr. 99/63/EEG van de Commissie van 25 juli 1963 over het horen van belanghebbenden en derden overeenkomstig artikel 19, leden 1 en 2, van Verordening nr. 17 van de Raad (2), in de gelegenheid te hebben gesteld hun standpunt kenbaar te maken ter zake van de punten van bezwaar welke de Commissie in aanmerking heeft genomen,

Geraadpleegd het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities op 25 februari 1983 overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17,

In overweging van het volgende :

I. DE FEITEN

A. Vimpoltu

(1) Vimpoltu is een in 1927, naar Nederlands recht, opgerichte vereniging die zich overeenkomstig artikel 5 van haar statuten ten doel stelt :

a) de bevordering van de handel in landbouwwerktuigen in de uitgebreidste zin ;

b) de bevordering van een goede verstandhouding tussen hen die bij de handel in landbouwwerktuigen betrokken zijn ;

c) de regeling van de handel in die artikelen ;

d) het behartigen van de algemene belangen der leden.

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

Ingevolge artikel 5, lid 2, van de statuten tracht zij dit doel te bereiken door, onder meer, het vaststellen van voorwaarden voor de verkoop en de levering van landbouwwerktuigen en het opleggen van verplichtingen aan de leden of groepen van leden in verband met het naleven van getroffen regelingen.

(2) Vimpoltu kent gewone leden, buitengewone leden en ere-leden ; als gewoon lid kunnen, op hun verzoek, worden toegelaten : in Nederland gevestigde vennootschappen onder firma, commanditaire, naamloze en besloten vennootschappen en meerderjarige natuurlijke personen, die de handel in landbouwwerktuigen zelfstandig, hetzij geheel, hetzij grotendeels op groothandelsbasis uitoefenen, deze werktuigen rechtstreeks van de fabriek betrekken en voorraad houden in deze werktuigen alsmede in onderdelen daarvan (artikelen 8 en 9 van de statuten).

(3) Het lidmaatschap kan eindigen, behalve door de dood van het lid, door opzegging en ontzetting ; ontzetting uit het lidmaatschap kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de vereniging handelt (artikel 10 van de statuten).

(4) Door Vimpoltu kunnen afdelingen worden ingesteld, die meer in het bijzonder de bevordering van de belangen van een bepaalde tak van de handel dienen en in het leven worden geroepen bij besluit van de algemene vergadering (artikel 14 van de statuten).

De afdelingen zijn bevoegd besluiten te nemen met betrekking tot de handel in werktuigen hun werkingssfeer betreffende. Genomen besluiten behoeven de goedkeuring van het hoofdbestuur alvorens van kracht te worden. Na definitieve goedkeuring door het hoofdbestuur worden de afdelingsbesluiten ter kennis gebracht van alle leden der vereniging (artikel 24 van de statuten).

(5) De afdeling van belang in deze zaak is afdeling I van Vimpoltu, te weten de afdeling landbouwtrekkers, -machines en -werktuigen. Wat de landbouwtrekkers betreft, heeft de Vimpoltu ongeveer 20 leden die zowel importeur als groothandelaar zijn, met een gezamenlijk marktaandeel op de Nederlandse trekkermarkt van ongeveer 90 %.

B. De markt van landbouwtrekkers in Nederland

(6) Nederland kent sinds enige tijd geen producenten van landbouwtrekkers meer.

(7) Om aan de binnenlandse behoefte van trekkers te kunnen voldoen, worden alle benodigde trekkers geïmporteerd, vooral uit andere Lid-Staten (bij voorbeeld 50 % uit de Bondsrepubliek Duitsland, maar ook uit het Verenigd Koninkrijk, Italië en Frankrijk).

(8) De import van landbouwtrekkers verliep in de laatste jaren als volgt [1] :

— 1978 : 12 389 stuks

— 1979 : 10 651 stuks

— 1980 : 8 006 stuks.

(9) De totale omzet [2] in nieuwe landbouwtrekkers in Nederland bedroeg in :

	Vimpoltu-leden	Cebeco Handelsraad [3] [4]
1975 :	145 615 000 Fl.	
1976 :	217 009 000 Fl.	
1977 :	276 673 000 Fl.	
1978 :	276 904 000 Fl.	
1979 :	273 862 000 Fl.	
1980 :	195 285 000 Fl.	

(10) De Commissie heeft geen reden om aan de juistheid van dit door de ondernemingen verstrekte cijfermateriaal te twijfelen. De belangrijkste schakel tussen de importeurs, enerzijds, en de gebruikers, anderzijds, wordt gevormd door de dealers, ook wel mechanisatiebedrijven genoemd. Het totaal aantal dealers voor landbouwmachines in het algemeen bedraagt ongeveer 1 500 ; splitsing in alleen trekkerdealers is moeilijk vanwege het feit dat dealers de after-sales service (onderhoud en reparatie) van landbouwmachines in het algemeen en niet alleen van trekkers in het bijzonder verzorgen.

(11) De grootste categorie eindafnemers wordt gevormd door de ca. 160 000 agrarische bedrijven in Nederland.

(12) Uit de gegevens die door Vimpoltu werden verstrekt (zie punt 9) blijkt dat de vraag naar nieuwe landbouwtrekkers in Nederland sinds enkele jaren is teruggelopen. De verslechterde economische omstandigheden liggen ongetwijfeld aan de basis van deze nieuwe situatie. Er dient eveneens rekening te worden gehouden met het feit dat in Nederland verkochte landbouwtrekkers vaak duurder zijn dan de in andere landen verkochte trekkers.

---

(1) Cijfers overgenomen uit Landbouwmechanisatie 32 (1981) van 5 mei 1981, blz. 541.

(2) De cijfers hebben betrekking op de omzet op groothandelsniveau.

(3) Cebeco Handelsraad is een op coöperatieve grondslag opererende onderneming, die geen lid is van Vimpoltu, maar wel het Vimpoltu-besluit toepast.

(4) In de voor bekendmaking bestemde versie van deze beschikking zijn hier enige cijfers weggelaten overeenkomstig artikel 21 van Verordening nr. 17.

In de gespecialiseerde landbouwpers (1) worden hiervoor als redenen aangehaald :

a) factoren die betrekking hebben op de importeurs en handelaren :

— de prijzenpolitiek van de buitenlandse producent : de door de importeur aan de fabrikant te betalen prijs vormt het uitgangspunt voor het vaststellen van de bruto-verkoopprijs aan de gebruikers ; de aan Nederlandse importeurs in rekening gebrachte prijzen zouden soms hoger liggen dan de prijs voor importeurs in andere landen ;

— het verschil in uitvoering tussen een in Nederland en in het buitenland verkochte trekker (in Nederland hebben de trekkers bij voorbeeld grotere, dus duurdere banden) ;

— het feit dat alle in Nederland verkochte trekkers moeten worden ingevoerd, waardoor er een extra schakel tussen producent en gebruiker komt ;

b) factoren die betrekking hebben op de gebruikers : het systeem van loven en bieden zou tot gevolg hebben dat de dealers bij de importeurs hoge kortingen bedingen (tot 40 % vóór de toepassing van het Vimpoltu-besluit) ; een gedeelte van deze kortingen bleek door de dealers vaak te worden doorgegeven aan de gebruikers onder vorm van betaling van een hogere prijs voor de ingeruilde trekker ;

c) externe factoren, zoals wisselkoersschommelingen, kunnen ingevoerde trekkers duurder of goedkoper maken.

C. Het Vimpoltu-besluit van 27 mei 1980

(13) Het Vimpoltu-besluit is een bindend besluit voor de leden van de afdeling landbouwtrekkers- en werktuigen. Het besluit wordt ook door Cebeco Handelsraad toegepast. In het besluit zijn de overeengekomen gedragsregels opgenomen inzake de handel in landbouwtrekkers en in toebehoren en accessoires, die daarbij worden medegeleverd.

(14) Het besluit is in werking getreden op 1 september 1980.

(15) Uit bijlage 6 bij de aanmelding blijkt dat bij het nemen van het besluit onder meer de volgende omstandigheden in aanmerking werden genomen :

a) het feit dat door een aantal omstandigheden relatief hoge brutoverkoopprijzen (2) waren ontstaan ;

b) het feit dat hierdoor door de importeurs aan de dealers grote, maar sterk uiteenlopende kortingen op de brutoverkoopprijzen werden toegestaan ;

c) het feit dat hierdoor ten nadele van de afnemers/landbouwers een ondoorzichtige situatie op de trekkermarkt ontstond.

Volgens Vimpoltu heeft het besluit tot doel de ondoorzichtigheid op de markt van landbouwtrekkers weg te nemen, in het bijzonder ten voordele van de afnemers/landbouwers.

(16) Uit het onderzoek is gebleken dat Vimpoltu in 1979 de dealersverenigingen SMECOMA en BOVAG (3), die bijna de totaliteit van de dealers in landbouwtrekkers in Nederland vertegenwoordigen, had uitgenodigd voor overleg, ten einde na te gaan op welke wijze iets kon worden gedaan aan de dalende omzet en de relatief hoge brutoverkoopprijzen en hoge kortingen voor dealers. Alhoewel het overleg tussen Vimpoltu en de SMECOMA en BOVAG niet tot overeenstemming inzake het Vimpoltu-besluit leidde, beantwoordt het peil van de maximumkorting aan de wensen van de dealersverenigingen, die omtrent het gewenste peil van de maximumkorting tijdens de besprekingen aanduidingen hadden gegeven. Voor de dealers was het echter zeer belangrijk dat een maximumkorting gepaard ging met voor hen aanvaardbare brutoverkoopprijzen en redelijke inruilprijzen voor gebruikte trekkers.

(17) Op grond van dit besluit is het aan importeurs verboden om bij de verkoop van trekkers aan dealers meer korting te geven dan 25 % van de brutoverkoopprijs per dealer, per trekker, inclusief alle omzetbonussen, bijzondere beloningen of andere vergoedingen.

(18) Wat de betalingscondities betreft, werd vastgesteld dat in de regel levering tegen contante betaling zal geschieden ; in geval van kredietverlening en/of financiering zal een rente worden berekend op basis van het geldende promessedisconto verhoogd met ten minste 3 %.

(1) Zie Landbouwmechanisatie 29 (1978) van 6 juni 1978 ; artikel van de heer Crucq.

(2) De brutoverkoopprijzen zijn adviesprijzen, die door iedere importeur voor de door hem geïmporteerde trekkers worden vastgesteld, ten einde door de dealers aan de gebruikers in rekening te worden gebracht.

(3) BOVAG, Bond van motorvoertuigbedrijven, afdeling mechanisatiebedrijven, en SMECOMA, Stichting sectie mechanisatiebedrijven.

(19) Wat de leveringscondities betreft, werd bepaald dat de nettoprijs aan de dealer gebaseerd is op levering franco-magazijn dealer inclusief de normaal voor rekening van de importeur komende gereedstellings- en afleveringskosten.

(20) Speciale regels werden opgesteld met betrekking tot bijzondere verkoopacties. Deze kunnen uitsluitend tegen tijdig vooraf aan het secretariaat aan- en af te melden verlaagde verkoopprijzen worden gevoerd met inachtneming van de in het besluit genoemde maximumkortingen ; tevens zullen collega-importeurs hiervan op de hoogte worden gesteld binnen tien dagen na ingangsdatum van een dergelijke actie.

(21) In geval van vermeende overtredingen van bepalingen van het besluit worden de importeurs onderworpen aan een onderzoeksysteem waarbij directe accountantscontrole of wel het vragen en overleggen van een eigen accountantsverklaring in de procedure is begrepen.

(22) In geval een overtreding wordt vastgesteld, wordt een geldboete opgelegd welke maximaal 10 000 Fl. per geval en/of geleverde trekker beloopt. De hoogte van de boete wordt vastgesteld al naar gelang de zwaarte van de overtreding. Gedragspatronen, die duidelijk afwijken van de gebruikelijke en bedoeld zijn om aangewend te worden als extra korting boven het toegestane maximumpercentage, worden beschouwd als inbreuken op de overeengekomen gedragsregels.

(23) Bovendien werden alle importeurs verplicht om vóór de datum van inwerkingtreding van het besluit, te weten 1 september 1980, hun nieuwe prijslijsten uit te geven en onderling uit te wisselen en dit te doen bij elke volgende prijswijziging. Uit het onderzoek is gebleken dat vanaf 1 september 1980 de uitwisseling van brutoverkoopprijzen tussen importeurs heeft plaatsgevonden.

(24) De importeurs namen de verplichting op zich om alle medewerking te verlenen aan de gezamenlijk met de wederverkopersorganisaties te nemen maatregelen ter publikatie van reële inruilwaarden van gebruikte trekkers.

(25) Naast het boven beschreven Vimpoltu-besluit bestaat binnen de marktsector het besluit om koerslijsten met inruilprijzen voor gebruikte trekkers te publiceren. Dit is een besluit genomen door het Centraal orgaan mechanisatiebedrijven, „COM" (1), om vanaf 1981 het sinds 1962 bestaande COM-koerslijstboekje dat oorspronkelijk slechts verkoopprijzen van gebruikte trekkers bevatte uit te breiden met inruilprijzen van gebruikte trekkers. Door COM werd in antwoord op een verzoek om inlichtingen van de Commissie gesteld dat de reden hiervoor gelegen was in het feit dat de landbouwpers meer geïnteresseerd was in de publikatie van inruilprijzen dan in de publikatie van verkoopprijzen. Bovendien werd door COM erkend dat hiermee voldoening werd gegeven aan de wensen van de handel (zie punt 16) en de gebruikers, als lezers van de landbouwbladen.

(26) De in het koerslijstboekje opgenomen inruilprijzen voor gebruikte trekkers zijn richtprijzen, die door de koerslijstencommissie van COM via enquêtes bij de dealers verzameld worden.

(27) Het niveau van de inruilprijzen wordt tweemaal per jaar door de koerslijstencommissie van COM gepubliceerd. In antwoord op een verzoek om inlichtingen van de Commissie werd door COM gesteld dat de vertegenwoordigers van Vimpoltu en de gespecialiseerde landbouwpers geen deel uitmaken van deze commissie, maar wel de vergaderingen bijwonen. Uit de brief van 29 augustus 1980 van COM aan de leden van de koerslijstencommissie voor gebruikte landbouwtrekkers blijkt echter dat ook de vertegenwoordigers van Vimpoltu aan een bepaalde vergadering zouden deelnemen. In het antwoord op de punten van bezwaar, die ook gericht waren tegen het COM-besluit, heeft COM medegedeeld een einde te zullen maken aan deze deelneming van de zijde van Vimpoltu-vertegenwoordigers.

(28) Daarnaast bestaat eveneens binnen deze marktsector een besluit betreffende de Algemene handelsvoorwaarden landbouwwerktuigen. De Algemene handelsvoorwaarden landbouwwerktuigen (AHL) zijn na overleg in de Stichting mechanisatie centrum, te Wageningen, vastgesteld door Vimpoltu, Cebeco Handelsraad, de Vereniging van regionale importeurs en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines, de Vereniging van handelaren in landbouwwerktuigen en tractoren, SMECOMA, BOVAG, de Vereniging van importeurs en fabrikanten van en groothandelaren in melkwinning- en bewaarapparatuur, en door het Landbouwschap.

(29) De AHL kunnen van toepassing worden verklaard op alle aanbiedingen, orders en verkoopovereenkomsten met betrekking tot werktuigen bestemd voor afnemers woonachtig of gevestigd in Nederland, die deze voertuigen (onder meer landbouwtrekkers) gebruiken of

(1) COM is een samenwerkingsverband tussen twee dealersverenigingen, namelijk BOVAG en SMECOMA.

doen gebruiken. De AHL kunnen op alle niveaus van de handel worden toegepast en zijn bedoeld voor transacties met betrekking tot nieuwe werktuigen. Uit inlichtingen, die de Commissie tijdens het onderzoek heeft ingewonnen, blijkt dat een aanzienlijk aantal importeurs en handelaren de AHL toepassen.

(30) De AHL bevatten bepalingen onder meer in verband met prijswijzigingen, eigendoms- en risico-overdracht, betalingsmodaliteiten, inbedrijfstelling van de trekkers, garantie, aansprakelijkheid, reclame, nazorg en geschillenregeling. Deze bepalingen worden bovendien aangevuld door een Arbitragereglement.

II. JURIDISCHE BEOORDELING

A. Toepasselijkheid van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag

(31) In artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag is bepaald dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn, alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen, welke de handel tussen de Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

(32) Vimpoltu is een vereniging van ondernemingen welke de handel in landbouwwerktuigen met inbegrip van landbouwtrekkers uitoefent en aldus een ondernemingsvereniging in de zin van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag.

(33) Het Vimpoltu-besluit is een besluit van een ondernemersvereniging in de zin van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag.

(34) Het Vimpoltu-besluit heeft tot doel of tot gevolg dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt beperkt.

a) *De mededingingsbeperkende gevolgen van het Vimpoltu-besluit*

(35) Het systeem van maximumkortingen en vastgestelde leverings- en betalingsvoorwaarden (zie de punten 17 t/m 20) heeft tot gevolg dat :

1. de importeurs verhinderd worden om door hogere kortingen of door gunstigere leverings- en betalingscondities nieuwe klanten naar zich toe te trekken ;
2. de dealers verhinderd worden te genieten van de kortingen en leverings- en betalingsvoorwaarden welke zij zouden kunnen verkrijgen, indien geen maximum was opgelegd en de mededinging zonder dergelijke beperkingen op de markt zou kunnen plaatsvinden ; dientengevolge kunnen de dealers geen gedeelte van een hogere korting aan hun afnemers doorgeven.

(36) De speciale regels met betrekking tot bijzondere verkoopacties hebben tot gevolg dat de importeurs niet in volle vrijheid dergelijke acties mogen ondernemen zonder het secretariaat van Vimpoltu en hun collega's hiervan voordien op de hoogte te brengen.

(37) De procedure in geval van vermeende overtredingen (zie punt 21) alsmede de voorziening om geldboetes op te leggen (zie punt 22) versterkt het mededingingsbeperkende karakter van het Vimpoltu-besluit, aangezien zij de importeurs ertoe aanzetten om de bepalingen van het Vimpoltu-besluit strikt na te leven.

(38) De onderlinge uitwisseling van prijslijsten (zie punt 23) kan tot gevolg hebben dat importeurs, die in principe individueel hun verkoopprijzen vaststellen, bij het bepalen van nieuwe prijzen door het prijsniveau van de produkten van hun concurrenten worden beïnvloed, zodat prijswijzigingen niet geheel op grond van gewijzigde marktomstandigheden plaatsvinden en het prijspeil anders kan zijn dan het geval zou zijn geweest in afwezigheid van dit uitwisselingssysteem van prijsinformatie. Tevens kan een dergelijk systeem tot uitwisseling van prijsinformatie tot gevolg hebben dat er zich in zekere mate een prijsuniformering voordoet door de uitschakeling van prijzen die sterk afwijken van het gemiddelde. Bovendien kan het systeem van brutoverkoopprijzen, vastgesteld door de importeurs afzonderlijk, niet slechts de „intrabrand"-concurrentie beïnvloeden doordat dealers van een bepaald merk aangemoedigd worden de adviesprijs in acht te nemen, maar tevens de „interbrand"-concurrentie doordat alle importeurs in de gelegenheid gesteld worden met een redelijke mate van zekerheid te voorzien wat het te volgen prijsbeleid van hun concurrenten zal zijn (zie Jurisprudentie 1972 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, 17 oktober 1972, V.C.H. tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen, zaak 8/72, blz. 977, rechtsoverweging 21).

(39) Het mededingingsbeperkende karakter van het Vimpoltu-besluit wordt des te ernstiger door het bestaan van het besluit van COM tot publikatie van de inruilprijzen voor gebruikte trekkers en door het besluit van de Stichting mechanisatie centrum tot het opstellen van de Algemene handelsvoorwaarden. De AHL, hebben ten doel belangrijke secundaire elementen van de mededinging, hetzij op het niveau van de fabrikanten en importeurs, hetzij op het niveau van de dealers, te regelen.

Door de boven vermelde bepalingen (zie punt 30) kan, te meer daar zij door een aanzienlijk aantal importeurs en handelaren worden toegepast, een grotere uniformiteit in commerciële voorwaarden worden geschapen dan zonder de AHL, het geval geweest zou zijn en dientengevolge hebben de AHL, een versterkende invloed op de mededingingsbeperkingen van het Vimpoltu-besluit.

(40) Meer in het bijzonder wordt het Vimpoltu-besluit beïnvloed door het bestaan van het COM-besluit gezien het volgende. De aanwezigheid van vertegenwoordigers van Vimpoltu bij de vergaderingen van de koerslijstencommissie stelt eerstgenoemden in staat bij het opstellen van de inruilprijslijsten invloed uit te oefenen. Daarmee kan worden voorkomen dat de potentiële mededinging op het gebied van prijzen, welke door het Vimpoltu-besluit is uitgesloten voor zover het de kortingen bij aankoop van een nieuwe trekker betreft, zich zou kunnen verplaatsen naar het gebied van inruilprijzen voor gebruikte trekkers. Naast een middel om te komen tot een onderling afgestemde feitelijke gedraging kan bedoelde aanwezigheid van Vimpoltu-vertegenwoordigers tevens een middel vormen om achteraf te verifiëren en te controleren of aan het gewenste niveau van inruilprijzen in de praktijk gevolg wordt gegeven, waardoor deze prijzen een verplicht en afdwingbaar karakter kunnen krijgen. Daardoor zou het COM-besluit de functie van ondersteuning en beveiliging van het Vimpoltu-besluit kunnen vervullen.

(41) Gezien het feit, dat COM heeft toegezegd aan de aanwezigheid van vertegenwoordigers van Vimpoltu bij de koerslijstvergaderingen een einde te maken, heeft de Commissie echter geen verbodsbeschikking genomen ten aanzien van het COM-besluit. Dit nochtans onder het uitdrukkelijke voorbehoud in de toekomst alsnog een verbodsbeschikking te zullen nemen, zodra mocht blijken dat er overeenkomsten, besluiten of afgestemde gedragingen plaatsvinden welke in de plaats treden van het Vimpoltu-besluit of zodra er sprake is van mededingingsbeperkende praktijken tussen COM en Vimpoltu ten aanzien van inruilprijzen van gebruikte trekkers.

(42) Het Vimpoltu-besluit kan de mededinging op een merkbare wijze beperken, aangezien de produkten waarop het betrekking heeft ongeveer 90 % van de totale Nederlandse markt in landbouwtrekkers uitmaken.

b) *De potentiële invloed van het Vimpoltu-besluit op de handel tussen de Lid-Staten*

(43) Voornoemd besluit, waarvan de toepassing zich uitstrekt op het gehele grondgebied van een Lid-Staat en dat betrekking heeft op produkten, waarvan bijna de totaliteit wordt ingevoerd uit andere Lid-Staten, kan de handel tussen de Lid-Staten nadelig beïnvloeden, aangezien het met voldoende graad van waarschijnlijkheid een rechtstreekse of onrechtstreekse, actuele of potentiële invloed kan uitoefenen op de handelsstromen tussen Lid-Staten op een wijze die nadelig kan zijn voor het tot stand brengen van de doelstellingen van één enkele markt tussen de Lid-Staten. Gezien de oorsprong en het aantal van de betrokken produkten kunnen de genoemde mededingingsbeperkingen de handelsstromen in de betrokken sector doen afwijken van het verloop dat zij anders zouden hebben gehad.

(44) Hierbij moet nog worden opgemerkt dat voornoemd besluit betrekking heeft op de (weder)-verkoop in Nederland van ingevoerde trekkers, waarvan bijna de totaliteit uit andere Lid-Staten afkomstig is. De ondernemingen uit andere Lid-Staten, die in Nederland trekkers wensen te verkopen, kunnen door het bestaan van deze beperkingen in hun verkooppolitiek en in hun onderlinge concurrentie aanzienlijk worden gehinderd, omdat zij op distributiekanalen, die dezelfde verkoopvoorwaarden hanteren, beroep moeten doen. Dit kan zelfs tot gevolg hebben dat de mogelijkheden tot uitvoer naar Nederland voor de ondernemingen, fabrikanten of handelaren uit de overige Lid-Staten worden beperkt. Dit mogelijke gevolg moet gezien worden in samenhang met de dalende markt, waarin het nadeel voor de verschillende producenten van een mogelijk verminderde export wordt gecompenseerd door het voordeel, dat erin bestaat dat door middel van het Vimpoltu-besluit de prijsmededinging tussen hen zoveel mogelijk wordt beperkt en hun respectieve marktaandelen gefixeerd blijven.

(45) De verplichting de door de Vimpoltu-leden individueel vastgestelde brutoverkoopprijzen aan te melden en onderling uit te wisselen en dit tevens te doen bij elke volgende prijswijziging, kan de handel tussen de Lid-Staten eveneens ongunstig beïnvloeden. De algemene toepassing van de verplichting tot uitwisseling van prijsinformatie waarvan de mededingingsbeperkende aspekten onder paragraaf (38) werden beschreven, kan tot gevolg hebben dat het niveau van de prijzen van de ondernemingen, die hieraan deelnemen, verschilt van het niveau dat zou tot stand zijn gekomen in afwezigheid van deze verplichting, waardoor de invoer van trekkers in Nederland rechtstreeks kan worden beïnvloed. Het feit dat deze brutoverkoopprijzen voor de dealers slechts als richtprijzen gelden en niet verplichtend zijn, wijzigt hieraan niets.

B. **Niet-toepasselijkheid van artikel 85, lid 3, EEG-Verdrag**

(46) Krachtens artikel 85, lid 3, van het EEG-Verdrag kunnen de bepalingen van lid 1 van dit artikel buiten toepassing worden verklaard voor elke overeenkomst die bijdraagt tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen :

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn ;

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

(47) De hierboven beschreven bepalingen van het Vimpoltu-besluit voldoen echter niet aan de in artikel 85, lid 3, gestelde voorwaarden.

(48) Het Vimpoltu-besluit zou volgens de aanmelding in deze zaak leiden tot een doorzichtigheid van de Nederlandse trekkermarkt, met name voor de landbouwers, en tot een algehele vermindering van de brutoverkoopprijzen en kortingen voor trekkers in Nederland.

(49) Het Vimpoltu-besluit strekt in de eerste plaats ten voordele van de importeurs en dealers, zonder dat een billijk aandeel in die voordelen ten goede komt aan de landbouwers. De importeurs en de dealers trachten door middel van het besluit een vastgesteld prijsniveau te handhaven waardoor de mededinging wordt beperkt. De kans is groot dat de voor de landbouwers eventueel vergrote marktdoorzichtigheid door hen niet kan worden gebruikt om te onderhandelen en zodoende gunstiger voorwaarden te bedingen, omdat prijsconcurrentie tussen importeurs en kortingsconcurrentie tussen dealers beperkt zijn.

(50) Ten slotte stelt genoemd systeem de importeurs in staat de mededinging met betrekking tot een aanzienlijk deel van de betrokken produkten te beperken ; doordat deze produkten 90 % van de markt uitmaken, biedt het buitenlandse leveranciers en binnenlandse afnemers nauwelijks een uitwijkmogelijkheid.

(51) Aangezien de mededingingsbeperkingen van het Vimpoltu-besluit wegens de hierboven aangegeven redenen inbreuken vormen op artikel 85, lid 1, en geen vrijstelling uit hoofde van artikel 85, lid 3, kan worden verleend, zijn deze verboden.

C. **Toepasselijkheid van artikel 3 van Verordening nr. 17**

(52) Overeenkomstig artikel 3 van Verordening nr. 17 kan de Commissie, indien zij, op verzoek of ambtshalve, een inbreuk op artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag vaststelt, de betrokken ondernemingen of ondernemersverenigingen bij beschikking verplichten aan de vastgestelde inbreuk een einde te maken.

(53) Aangezien het Vimpoltu-besluit van 27 mei 1980 op grond van de hierboven uiteengezette redenen een inbreuk vormt op artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag dienen de ondernemersvereniging en de betrokken ondernemingen onverwijld een einde te maken aan deze inbreuk en zich te onthouden van elke overeenkomst of onderling afgestemde feitelijke gedraging, die hetzelfde doel zou beogen of hetzelfde gevolg zou hebben,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

Het besluit van 27 mei 1980 van de Vereniging van importeurs van en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines, „Vimpoltu", waarbij maximumkortingen en leverings- en betalingsvoorwaarden worden vastgesteld, alsmede regels worden gesteld met betrekking tot bijzondere verkoopacties en de onderlinge uitwisseling van prijsinformatie, vormt een inbreuk op artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Artikel 2

Met betrekking tot het in artikel 1 genoemde besluit wordt geen ontheffing op grond van artikel 85, lid 3, van het EEG-Verdrag verleend.

Artikel 3

De Vereniging van importeurs van en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines „Vimpoltu", wordt gelast onverwijld een einde te maken aan de toepassing van het in artikel 1 genoemde besluit. Bovendien wordt deze vereniging verboden in de toekomst maatregelen te treffen met hetzelfde doel of gevolg als het in artikel 1 bedoelde besluit.

Artikel 4

De Vereniging van importeurs van en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines „Vimpoltu", wordt gelast deze beschikking binnen één maand na de kennisgeving ervan aan haar leden ter kennis te brengen en de Commissie in te lichten over de wijze waarop zulks is geschied.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de Vereniging van importeurs van en groothandelaren in land- en tuinbouwmachines „Vimpoltu", te 's-Gravenhage.

Deze beschikking vormt executoriale titel overeenkomstig artikel 192 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Gedaan te Brussel, 13 juli 1983.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie